

International Day of
People with Disability

idpwd.com.au

Tài liệu Hướng dẫn Trò chuyện Cộng đồng

Hãy góp phần tạo ra cộng đồng
hòa nhập và đa dạng

Thông tin về Tài liệu Hướng dẫn này

Chúng tôi soạn thảo Tài liệu Hướng dẫn Trò chuyện Cộng đồng này để giúp quý vị thảo luận về Ngày Quốc tế Người khuyết tật (tiếng Anh viết tắt là IDPwD) và tình trạng khuyết tật nói chung.

Tài liệu Hướng dẫn này có thể giúp quý vị xây dựng cộng đồng hòa nhập, tôn trọng và thấu hiểu hơn bằng cách thảo luận về tình trạng khuyết tật tại:

- nơi làm việc
- trường học/đại học
- các nhóm cộng đồng, kể cả câu lạc bộ thể thao địa phương và hiệp hội thiện nguyện.

Quý vị có thể trò chuyện về tình trạng khuyết tật quanh năm, không chỉ riêng vào IDPwD vào ngày 3 tháng 12.

IDPwD là gì?

IDPwD là ngày của Liên hợp quốc được công nhận trên toàn thế giới vào ngày 3 tháng 12 hàng năm. Ngày này nhằm mục đích nâng cao nhận thức, tầm hiểu biết và chấp nhận của cộng đồng đối với người khuyết tật.

Ở Úc, IDPwD là nỗ lực chung giữa chính phủ, trường học, tổ chức, doanh nghiệp và cá nhân.

Chúng tôi khuyến khích các cuộc thảo luận về IDPwD để:

- thách thức định kiến và thái độ tiêu cực
- công nhận những đóng góp của người khuyết tật
- xây dựng cộng đồng hòa nhập hơn.

Tìm hiểu thêm >

- [Tờ thông tin và tài liệu IDPwD](#)
- [Ngày Quốc tế Người khuyết tật — Liên hợp quốc](#)

Tại sao chúng ta nên nói về khuyết tật?

Ở Úc, có 5,5 triệu người khuyết tật. Tức là cứ 5 người thì có 1 người khuyết tật.

Có thể là quý vị hoặc người quen của quý vị bị khuyết tật. Người này có thể là thân nhân, bạn bè, đồng nghiệp hoặc đồng đội.

Trò chuyện cởi mở trong cộng đồng về những trải nghiệm khuyết tật có thể tạo nên xã hội cởi mở hơn, nơi mọi người đều có thể phát triển.

Khi chúng ta nói về khuyết tật, điều đó tác động đến cách người khuyết tật cảm nhận về bản thân. Đồng thời cũng có thể hình thành thái độ và hành vi của cộng đồng đối với người khuyết tật.

Thông qua các cuộc trò chuyện, chúng ta có thể:

- nhắc nhở nhau rằng người khuyết tật xứng đáng được tôn trọng và đánh giá cao
- giảm vấn đề kỳ thị liên quan đến khuyết tật bằng cách khuyến khích ngôn ngữ tôn trọng và ủng hộ các hoạt động hòa nhập
- mở mang tầm hiểu biết, kiến thức và quan điểm của chúng ta về khuyết tật.

Định nghĩa khuyết tật

Khuyết tật có thể là về thể chất, tinh thần, trí tuệ hoặc giác quan. Khuyết tật có thể nhìn thấy được hoặc không nhìn thấy được. Khuyết tật có thể là vĩnh viễn hoặc tạm thời. Nhu cầu hỗ trợ của mọi người cũng có thể thay đổi.

Có nhiều cách để định nghĩa khuyết tật tùy thuộc bối cảnh và tình huống. Để định hướng cho các cuộc trò chuyện của quý vị về khuyết tật, điều quan trọng là phải hiểu ‘mô hình xã hội về khuyết tật’.

Mô hình xã hội này hướng tới thay đổi xã hội theo hướng dễ tiếp cận hơn đối với người khuyết tật. Điều này trái ngược với mô hình y khoa, trong đó xã hội coi khuyết tật là điều cần chữa hoặc chữa dứt.

Theo mô hình xã hội, người khuyết tật có thể là thành viên bình đẳng của xã hội. Chúng ta có thể đạt được điều này bằng cách loại bỏ các rào cản như:

- các hệ thống, chính sách, cấu trúc hoặc quy cách thực hành trong một tổ chức hoặc xã hội hạn chế cơ hội cho người khuyết tật
- thái độ, như cho rằng ai đó không thể làm được điều gì đó vì khuyết tật của họ
- thiếu kiến thức và hiểu biết về khuyết tật
- chướng ngại vật vật lý, như các tòa nhà không có dốc thoải hoặc thang máy.

Tìm hiểu thêm >

- [Khuyết tật là gì — Mạng lưới Người khuyết tật Úc](#)
- [Mô hình xã hội về khuyết tật — Người khuyết tật Úc](#)
- [Ách lược Người khuyết tật của Úc 2021–2031](#)
- [Công ước Liên hợp quốc về Quyền Người khuyết tật](#)
- [Khuyết tật, Ngày Càng Lớn Tuổi và Người chăm sóc — Cục Thống kê Úc](#)
- [Mô hình nhân quyền về khuyết tật — Ban Nguồn lực Bệnh vực Người khuyết tật](#)

Bắt đầu cuộc trò chuyện

Cảm thấy không chắc về điều mình nên nói cũng không sao. Lo lắng nói sai điều gì đó hoặc làm mất lòng ai đó cũng là chuyện bình thường. Vấn đề không phải là phải hoàn hảo mà là phải tôn trọng và cởi mở để học hỏi.

Bao gồm tiếng nói của người khuyết tật

Điều quan trọng là người khuyết tật phải tham gia các cuộc trò chuyện của quý vị về tình trạng khuyết tật. Quý vị có thể đem tiếng nói của người khuyết tật vào cuộc trò chuyện của mình bằng cách:

- mời những người khuyết tật phát biểu, viết hoặc dẫn dắt một hoạt động
- trả tiền cho mọi người cho thời gian, công sức và chuyên môn của họ
- tạo ra những nơi chốn an toàn và dễ ra vào
- nhận ra rằng mọi người có thể đóng góp mà không cần nói.

Ngoài ra còn có nhiều tổ chức đại diện cho quyền lợi của người khuyết tật mà quý vị có thể liên lạc để được tư vấn.

Người khuyết tật phải được tham gia — không chỉ là tiếng nói tượng trưng mà còn là đối tác bình đẳng trong việc định hình các chính sách và quyết định ảnh hưởng đến cuộc sống chúng ta. Hòa nhập không phải là tùy chọn mà là điều cần thiết cho xã hội công bằng và chính trực. Không có gì về chúng tôi, mà không có chúng tôi.

Megan Spindler-Smith,
Quyền Tổng giám đốc điều hành, Người khuyết tật Úc

Tìm hiểu thêm >

- [Chương trình Tổ chức Đại diện Người khuyết tật](#)
- [Hướng dẫn Thực hành Tốt khi Giao tiếp với Người khuyết tật](#)
- [Đối thoại về Tình trạng khuyết tật](#)

Kết hợp các chủ đề và đề tài

Quý vị có lẽ muốn bao gồm một chủ đề vào hoạt động hoặc sự kiện của mình. Điều này có thể khuyến khích các cuộc trò chuyện về khuyết tật tại nơi làm việc, trường học hoặc nhóm cộng đồng của quý vị.

Liên hợp quốc thường công bố chủ đề chính thức cho IDPD vào cuối tháng 10 hoặc đầu tháng 11. Chủ đề thường tập trung vào cách xã hội có thể phân đấu vì sự hòa nhập bằng cách xóa bỏ rào cản đối với người khuyết tật.

Ngoài ra, quý vị có lẽ muốn đề ra chủ đề riêng về khuyết tật, sự đa dạng và hòa nhập. Sau đây là một số ví dụ.

- **Chủ nghĩa phân biệt đối xử với người khuyết tật** — phân biệt đối xử với người khuyết tật dựa trên niềm tin rằng họ thấp kém.
- **Thành kiến vô thức** — hình thành thái độ về người khuyết tật mà không hề nhận ra.
- **Là đồng minh người khuyết tật** — ủng hộ những quyền người khuyết tật mà mình không bị khuyết tật như thế nào.
- **Quyền người khuyết tật** — quyền được an toàn và không bị phân biệt đối xử, bất kể khuyết tật.
- **Tính giao thoa** — cách các khía cạnh chồng chéo trong bản sắc của một người có thể dẫn đến nhiều sự phân biệt đối xử hơn.
- **Bình đẳng so với công bằng** — ý tưởng cho rằng đối xử với mọi người như nhau có thể không mang lại sự công bằng.

Tìm hiểu thêm >

- [Chủ nghĩa phân biệt đối xử với người khuyết tật và người có khả năng — Người khuyết tật Úc](#)
- [Thành kiến vô thức — Đại học Monash](#)
- [Làm thế nào để trở thành đồng minh tốt của người khuyết tật — Viện Thế giới Người khuyết tật](#)
- [Quyền người khuyết tật — Ủy ban Nhân quyền Úc](#)
- [Tính giao thoa — Hội đồng Đa dạng Úc](#)
- [Tài nguyên lớp học về bình đẳng và công bằng — Ủy ban Nhân quyền Úc](#)

Ngôn ngữ quan trọng

Lời nói có sức mạnh to lớn — chúng có thể định hình cách xã hội nhìn nhận và đối xử với người khuyết tật. Sử dụng ngôn ngữ phù hợp có thể giúp mọi người cảm thấy được hòa nhập, tôn trọng và thấu hiểu.

Tập trung vào con người, không tập trung vào khuyết tật

Người khuyết tật trước hết vẫn là con người. Những người có cuộc sống ý nghĩa. Những người có gia đình, có việc làm và là thành viên trong cộng đồng chúng ta.

Tránh sử dụng những từ ngữ như nạn nhân, người chịu đựng, người khuyết tật hoặc không bình thường. Điều này cho rằng những người khuyết tật là đối tượng đáng thương hại và có thể gây phản cảm sâu sắc. Điều này làm tăng thêm định kiến cho rằng người khuyết tật không phải là thành viên bình đẳng trong xã hội.

Ngôn ngữ ngôi thứ nhất

Chúng ta thường sử dụng các từ ngữ ưu tiên con người, chẳng hạn như ‘người khuyết tật’ hoặc ‘những người khuyết tật’. Điều này có thể giúp chúng ta nhận ra cá nhân trước khi họ bị khuyết tật.

Tuy nhiên, một số thành viên trong cộng đồng người khuyết tật thích ngôn ngữ đặt bản sắc trước. Ví dụ, ‘người khuyết tật’ hoặc ‘người tự kỷ’. Một số cá nhân có thể chọn không xác định mình bị khuyết tật.

Nếu quý vị không chắc, hãy hỏi người khuyết tật về ngôn ngữ họ muốn sử dụng.

Tránh ngôn ngữ truyền cảm hứng

Giới truyền thông, báo chí thường mô tả người khuyết tật là người dũng cảm, truyền cảm hứng hoặc vượt qua nghịch cảnh.

Mặc dù có vẻ như là lời khen, nhưng điều này có thể củng cố định kiến và sự kỳ thị. Tập trung vào khuyết tật của một người, thay vì thành tích cá nhân của họ.

Theo lời nhà hoạt động xã hội/chính trị vì người khuyết tật quá cố Stella Young, ‘sử dụng hình ảnh [của những người khuyết tật] như công cụ tạo cảm giác dễ chịu ... dựa trên giả định rằng những người trong đó có cuộc sống tệ hại và cần phải có thêm can đảm hoặc dũng khí để sống như vậy.’

Tìm hiểu thêm >

- [Hướng dẫn Ngôn ngữ Dành cho Người khuyết tật Úc](#)
- [Hướng dẫn Thuật ngữ về Khuyết tật — Đại học Wollongong](#)
- [Hướng dẫn Truyền thông Bao gồm Người khuyết tật — Liên hợp quốc](#)
- [Hướng dẫn Truyền thông Bao gồm Người khuyết tật](#)

Giao tiếp với người khuyết tật

Người khuyết tật muốn người khác giao tiếp và đối xử họ theo nhiều cách khác nhau.

Một số người khuyết tật có thể xử lý thông tin theo những cách khác nhau. Họ có thể sử dụng các phương pháp giao tiếp thay thế.

Tuy nhiên, điều này không có nghĩa là tất cả người khuyết tật đều gặp vấn đề về giao tiếp.

Hãy nhớ đối xử với người khuyết tật như những cá nhân. Tôn trọng quyền lựa chọn cách thức giao tiếp phù hợp với sở thích và nhu cầu của họ.

Các nguyên tắc chung khi giao tiếp với người khuyết tật bao gồm:

- Tập trung vào con người trước, không tập trung vào khuyết tật của họ.
- Đừng đối xử theo kiểu chiếu cố hoặc coi thường người khuyết tật.
- Sử dụng ngôn ngữ tôn trọng và hòa nhập.
- Nói chuyện trực tiếp với người đó, chứ không nói chuyện với người chăm sóc, nhân viên hỗ trợ, thân nhân hoặc thông dịch viên của họ.
- Nhận thức được vấn đề thiên vị vô thức.
- Đừng giả định về việc ai đó có thể hoặc không thể làm gì. Hãy hỏi trước khi đề nghị giúp đỡ và tôn trọng câu trả lời của người khác.
- Tránh sử dụng các nhãn như ‘chức năng cao’ để xếp hạng khả năng của một người
- Tôn trọng quyền riêng tư của cá nhân. Một số người có thể không muốn chia sẻ thông tin chi tiết về khuyết tật của mình và điều đó không sao cả. Đừng hỏi về khuyết tật của họ trừ trường

hợp cần thiết và phù hợp.

- Xem xét nhu cầu giao tiếp của mỗi cá nhân và luôn hỏi cách thức nào hiệu quả nhất với họ. Ví dụ, một số người khuyết tật có thể:
 - sử dụng phiên dịch viên hoặc công nghệ, điều đó có nghĩa là họ có thể mất nhiều thời gian hơn để đáp lại
 - cần nơi chốn yên tĩnh hoặc ít kích thích cảm giác
 - thích giao tiếp bằng văn bản hơn là bằng lời nói.
- Đảm bảo rằng giao tiếp bằng văn bản được thực hiện bằng ngôn ngữ dễ hiểu, nghĩa là sử dụng những từ ngữ rõ ràng, súc tích và đơn giản. Điều này có lợi cho tất cả mọi người, kể cả những người khuyết tật trí tuệ.
- Cung cấp thông tin đã dịch sang tiếng Auslan và các ngôn ngữ khác tiếng Anh.
- Cân nhắc cung cấp âm thanh hoặc trình đọc nhập vai để hỗ trợ tài liệu viết.
- Lưu ý đến tính tiện dụng. Khi quý vị tổ chức cuộc họp, sự kiện hoặc buổi gặp mặt, hãy nghĩ đến:
 - có thể ra vào thuận tiện, chẳng hạn như dốc thoải và phòng vệ sinh dành cho người khuyết tật
 - nhu cầu về thị giác hoặc thính giác, chẳng hạn như phụ đề và thông dịch viên Auslan
 - giao tiếp rõ ràng, chẳng hạn như tài liệu Đọc Dễ Hiểu đã được thực hiện theo quy cách thực hiện tốt nhất hoặc đã thử nghiệm với những người khuyết tật trí tuệ
 - các phiên bản PDF và âm thanh được mô tả tương thích với trình đọc màn hình
 - nơi chốn phù hợp với giác quan
 - cho phép đủ thời gian và linh hoạt để người khuyết tật có thể tham gia một cách có ý nghĩa.
- Cởi mở với ý kiến phản hồi. Nếu ai đó chỉnh sửa lời nói hoặc hành vi của quý vị, hãy ghi nhận điều đó.

Người khuyết tật muốn đảm nhận vai trò và thể hiện những gì chúng tôi có thể đạt được. Chúng tôi có quyền trở thành người lãnh đạo trong tổ chức và cộng đồng của mình. Điều quan trọng là người khuyết tật phải được tham gia đầy đủ vào cuộc sống của họ.

Claire Mitchell,
Giám đốc, Hội chứng Down Úc

Tìm hiểu thêm >

- [Giao tiếp với người khuyết tật — Liên đoàn các Tổ chức Người khuyết tật Úc](#)
- [Giao tiếp và nghi thức ứng xử dành cho người khuyết tật — Đại học Quốc gia Úc](#)
- [Tổ chức các cuộc họp/sự kiện đích thân dễ tiếp cận và hòa nhập — Ủy ban Nhân quyền Úc](#)
- [Tổ chức các cuộc họp/sự kiện đích thân dễ tiếp cận và hòa nhập — Ủy ban Nhân quyền Úc](#)

Các bước tiếp theo

Chúng tôi hiểu rằng học cách để hòa nhập hơn là hành trình và Tài liệu Hướng dẫn Trò chuyện Cộng đồng này chỉ là bước khởi đầu.

Khi quý vị bắt đầu trò chuyện về tình trạng khuyết tật, quý vị có thể cảm thấy tự tin hơn khi nói về khuyết tật theo cách không phân biệt và tôn trọng. Hãy tiếp tục hành trình của quý vị bằng cách truy cập [Trang web IDPWD](#) để:

- tìm hiểu thêm về cách tham gia IDPWD, bao gồm xem [những bộ tài liệu thông tin sự kiện](#) của chúng tôi để có ý tưởng lập kế hoạch cho sự kiện của riêng quý vị
- xem và đọc những câu chuyện về trải nghiệm sống của những người khuyết tật.

Quý vị cũng có thể theo chúng tôi trên:

- **Facebook** [@idpwd](#)
- **Instagram** [@idpwd_au](#)

idpwd.com.au